

PATĒRĒTĀJU STRĪDU RISINĀŠANAS KOMISIJA

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts ptac@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

Pasažierim

Aviokompānijai

LĒMUMS par strīdu Rīgā

2018.gada 31.maijā

Nr.73-psrk

Patērētāju strīdu risināšanas komisija (turpmāk – *Komisija*) šādā sastāvā:

Komisijas priekšsēdētāja A.Biksiniece

Komisijas locekļi A.Vanags kā patērētāju interešu pārstāvis un I.Riekstiņa kā komersantu interešu pārstāve

izskatīja rakstveida procesā strīdu starp *pasažieri* un *aviokompāniju* saistībā ar 2017.gada 25.septembra reisa MYX 473 Rīga – Žirona (turpmāk – *reiss*) ilgstošu kavēšanos.

Pasažieris savā iesniegumā *Komisijai* norāda, ka *reisa* izlidošana bija paredzēta 2017.gada 25.septembrī plkst. 5.45, taču faktiski *reiss* izlidoja 2017.gada 25.septembrī plkst. 23.30. Vienlaikus *Komisija*, izvērtējot *pasažiera* iesniegumu un tam pievienoto dokumentu kopijas, konstatē, ka *pasažieris* devās *reisā* kopā ar sievu, ko apliecina Tūrisma pakalpojumu sniegšanas līgums Nr.4312, kas noslēgts ar SIA “INTERLUX Travel”. Tā kā *reiss* tika ilgstoši kavēts, *pasažieris* pieprasīja *aviokompānijai* izmaksāt kompensāciju par diviem pasažieriem radītājam neērtībām atbilstoši *Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr.261/2004 ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr.295/91* (turpmāk – *Regula*) noteiktajam apjomam, kura tika pieņemta 2004.gada 11.februārī.

Komisija secina, ka *aviokompānija* *pasažierim* sniegusi atbildi, kurā norādīts, ka *reiss* tika aizkavēts ārkārtas tehnisku iemeslu dēļ, līdz ar to tiek atteikta kompensācijas izmaksa. Vienlaikus *Komisija* secina, ka *aviokompānija* nav sniegusi informāciju par *reisa* kavēšanās ilgumu.

Eiropas Savienības Tiesa (turpmāk – *Tiesa*) 2009.gada 19.novembra spriedumā apvienotās lietās C-402/07 un C-432/07 ir secinājusi, ka *Regulas* 5., 6. un 7.pants ir jāinterpretē tādējādi, ka kavēto lidojumu pasažieri var tikt pielīdzināti atcelto lidojumu pasažieriem, piemērojot tiesības uz kompensāciju, un tie var pieprasīt šīs *Regulas* 7.pantā paredzētās tiesības uz kompensāciju, kad tie kavēta lidojuma dēļ cieš trīs vai vairāk stundu laika zudumu, proti, tie sasniedz galamērķi pēc trīs vai vairāk stundām pēc gaisa pārvadātāja sākotnēji paredzētā laika. Tomēr šāds kavējums nedod pasažieriem tiesības uz kompensāciju, ja gaisa pārvadātājs var

pierādīt, ka lidojuma ilgo kavējumu ir izraisījuši ārkārtēji apstākļi, no kuriem nevarētu izvairīties pat tad, ja tiktu veikti visi iespējamie pasākumi, proti, apstākļi, pār kuriem gaisa pārvadātājam nav faktiskas kontroles.

Tādējādi kavēto lidojumu pasažieriem ir tiesības saņemt kompensāciju saskaņā ar Regulas 7.pantu. Tomēr saskaņā ar Regulas 7.panta 3.punktu apkalpojošajam gaisa pārvadātājam nav jāizmaksā pasažieriem kompensācija, ja lidojums ticis atcelts (kavējas) ārkārtēju apstākļu dēļ.

Atbilstoši Regulas preambulas 14.apsvērumam saskaņā ar Monreālas konvenciju apkalpojošo gaisa pārvadātāju saistības ir jāierobežo vai jāatceļ ārkārtēju apstākļu gadījumos, no kuriem nevarētu izvairīties pat tad, ja veiktu visus iespējamus pasākumus. Šādi apstākļi var rasties jo īpaši politiskas nestabilitātes, meteoroloģisko apstākļu, kas nav piemēroti attiecīgā lidojuma veikšanai, drošības riska, negaidītu lidojuma drošības trūkumu un streiku dēļ, kas ietekmē apkalpojošā gaisa pārvadātāja darbību.

Saistībā ar gaisa kuģim radušajām tehniskajām problēmām Tiesa 2015.gada 17.septembra spriedumu lietā C-257/14 ir secinājusi, ka tāda pēkšņi radusies tehniska problēma, kuras pamatā nav nepilnīgas apkopes un kas turklāt nav konstatēta regulārajās apkopes pārbaudēs, neietilpst jēdzienā "ārkārtas apstākļi". Tomēr dažas tehniskas problēmas var tikt uzskatītas par ārkārtējiem apstākļiem. Piemēram, situācija, kad attiecīgā gaisa pārvadātāja gaisa flotē ietilpstošo gaisa kuģu konstruktors vai kompetentā iestāde atklāj, ka tiem, lai gan tie jau ir ekspluatācijā, ir slēpti ražošanas defekti, kas ietekmē lidojumu drošību.

Komisija, izvērtējot strīda faktiskos apstākļus un lietā esošos materiālus, secina, ka nav pierādījumu, kas apliecinātu *reisa* kavēšanās ilgumu. *Aviokompānija* lietā sniedza skaidrojumu, ka saskaņā ar likuma *Par aviāciju* 110.panta otrās daļas 4.punktu un Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2016.gada 21.oktobra spriedumu lietā Nr.C33304214, gaisa pārvadājuma nokavējuma gadījumā prasību pret pārvadātāju var celt tikai pēc rakstveida pretenzijas pieteikšanas, kas jāiesniedz ne vēlāk kā 21 dienas laikā. Vienlaikus *aviokompānija* informēja, ka *pasažieris* ir nokavējis iepriekš minēto pretenzijas pieteikšanas termiņu.

Attiecībā uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2016.gada 21.oktobra spriedumu lietā Nr.C33304214 un Rīgas rajona tiesas 2017.gada 27.februāra spriedumā Nr.C33304212 (C-1973-17/13) noteikto *Komisija* skaidro, ka tiesas noteiktais ir risinājums konkrētajiem lietas apstākļiem, kas nav uzskatāms par universālu risinājumu attiecībā uz visiem gadījumiem, un katra pasažiera iesniegums un tajā aprakstītie apstākļi ir vērtējami individuāli. Vienlaikus *Komisija* vērš uzmanību, ka likuma *Par aviāciju*, kurš spēkā stājās 1994.gada 3.novembrī, 110.panta otrās daļas 4.punktā noteiktais pretenzijas pieteikšanas termiņš attiecas uz pretenzijas pieteikšanu par radītajiem zaudējumiem saistībā ar bagāžas vai kravas gaisa pārvadājuma kavējumu, nevis attiecībā uz pasažierim radītajām neērtībām reisa ilgstošas kavēšanās dēļ. *Komisija* norāda, ka pasažieru tiesības prasīt kompensāciju par radītajām neērtībām saskaņā ar Regulas 7.pantu izriet no Tiesas 2009.gada 19.novembra sprieduma apvienotās lietās C-402/07 un C-432/07.

Komisija vērš uzmanību, ka, ja lietā būtu pierādījumi par *reisa* kavēšanās ilgumu, kas ir vismaz trīs stundas, tad, ņemot vērā to, ka nav pamatots *aviokompānijas* iebildums par to, ka nav ievērots 21 dienas pretenzijas pieteikšanas termiņš un *aviokompānija* nav iesniegusi pierādījumus tam, ka *reisa* kavēšanos izraisīja ārkārtēji apstākļi, *Komisijas* ieskatā konkrētajā gadījumā *pasažierim* un viņa sievai būtu tiesības uz kompensāciju saskaņā ar Regulas 7.panta 1.punkta b) apakšpunktu.

Komisija norāda, ka tā kā lietas materiālos nav pierādījumu, kas apliecinātu *reisa* kavēšanās ilgumu, *Komisijai* saskaņā ar PTAL 26.¹² panta otro daļu ir tiesības pieņemt lēmumu par strīda izbeigšanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, *Komisija*, pamatojoties uz PTAL 26.³ panta pirmo daļu, 26.⁴ panta pirmo un otro daļu, 26.¹¹ panta pirmo daļu, 26.¹² panta pirmo, otro un piekto daļu

nolemj

izbeigt strīdu starp *pasaziēri* un *aviokompāniju* saistībā ar 2017.gada 25.septembra reisa MYX473 Rīga – Žirona ilgstošu kavēšanos.

Komisijas lēmumam ir ieteikuma raksturs, un tas nav apstrīdams vai pārsūdzams.

Komisijas priekšsēdētāja

A.Biksiniece